

Ett friskt modernt samhälle behöver en levande landsbygd!

Landsbygdsskolor avvecklas, service försvinner och mackar stängs igen. Bilden av den Svenska landsbygden som avlövas beskrivs ofta i media. Men det finns en annan, mer positiv bild. För samtidigt vill allt fler äta närodlat mat, använda förnybar energi och det är många som drömmer om ett landsbygdsboende. Landsbygden som resurs blir i framtiden i själva verket allt viktigare för såväl landsbygds- som stadsbor.

Enligt forskare kommer behovet av en produktiv och uthållig landsbygd att växa i takt med den globala befolkningstillväxten och klimatförändringarna, också i Sverige. Uthållig energi- och matproduktion står allt mer i fokus. Men det är inte bara miljö- och klimataspekterna som talar för landsbygdens framtid. Många vill dessutom flytta hit. En nyligen genomförd SIFO-undersökning visar att närmare 45 % av de som inte bor på landsbygden idag skulle vilja bo här. Bland unga kvinnor är siffran hela 70 %. Regeringen skriver i sin landsbygdsstrategi att Sveriges landsbygd är ”en motor för jobbskapande och tillväxt”. Betydande delar av de 36 miljarder kronor som vi har i vårt landsbygdsprogram finns där för att tillvarata de här resurserna och växla upp denna motor.

I dessa perspektiv är det resursslöseri att avlöva landsbygden på fungerande infrastruktur och service och ta bort andra viktiga förutsättningar för att människor ska vilja bo och leva på landsbygden.

Avlövningsen kommer att fortgå om vi inte på allvar bryter upp alla stuprör för att i stället samverka. Här måste stat och kommun tillsammans med ideella och privata aktörer tänka framåt, tänka brett och tänka rätt. Vi måste komma ifrån infrastruktur- och servicelösningar vars utgångspunkt är ”stordrift” och koncentration. De lösningarna fungerar där människor bor tätt, men de är inte alls skräddarsydda och effektiva för landsbygden. För att inte få en alltför kostsam infrastruktur och service i våra landsbygder, behöver vi kunna bygga bredband, vägar, skolor, kommersiell service etc. i småskaliga former och som utvecklas och drivs genom samordning. Kommunerna med sitt planeringsansvar kan underlätta samordningen. De kan, till skillnad från hur många gjort hittills, ha en mer aktiv planering i sina landsbygder. Det kommer sannolikt att frigöra många inneboende krafter och samarbeten till nya innovativa lösningar som bättre passar förhållandena i våra olika landsbygder. Vi måste också få regler som kan fungera för verksamheter som bedrivs i småskaliga former. Det kan handla om allt från skyltning, upphandling, livsmedelshantering till regler för utbyggnad och användandet av energi som produceras i småskalig form.

Ytterligare en bromsande aspekt för landsbygdens utveckling är landsbygdsföretagares brist på kapital. Många av de lokala/regionala bankkontoren läggs ned och storbanker i städerna tror sällan på landsbygdens företag. Därför behövs lösningar på kapitalfrågan. Det kan handla om nya former av lokal/regional kapitalbildning.

Utöver detta bör inte enbart, som oftast idag, män med svensk bakgrund, utan också kvinnor och invandrare med friska framtidsidéer stöttas i sina ambitioner att vilja starta företag på landsbygden. Även ungas idéer måste tas till vara och alla vi vuxna som bor på landet bör agera förebilder. Är inte vi stolta över våra hemorter kommer inte heller våra barn att bli det.

Utveckling av landsbygden kräver sina egna lösningar. Beslutsfattare måste således öka sin "landsbygdskompetens" för att vi ska hamna rätt och för att utvecklingen i våra landsbygder ska gå framåt.

Inom Landsbygdsnätverket jobbar vi över 100 nationella myndigheter och organisationer samt Sveriges alla leadergrupper tillsammans med att öka insikten om hur vi skapar bättre förutsättningar för en hållbar landsbygdsutveckling. Just nu pågår en intensiv framtidsdiskussion inom nätverket. Bland annat den 9 november träffas närmare 400 personer i Stockholm, dels för fortsätta framtidsdiskussionerna, dels för att i kora årets bästa landsbygdssatsningar vid Landsbygdsnätverkets Ull-baggegalan i Stockholms stadshus. Men det är inte bara redan "landsbygdsfrälsta" som behöver diskutera och lära sig mer om framgångsrika landsbygdsexempel. Den kunskap som finns och utvecklas bland de som aktivt deltar i nätverkets arbetsgrupper, tankesmedjor och träffar måste sippra ut och på allvar få genomskölja hela det svenska samhällsträdet.

Landsbygdsnätverket styrgrupp

Peter Melin, Jordbruksverket

Rebecca Källström, Företagarna

Sofia Lindblad, Lantbrukarnas Riksförbund, LRF

Ingmar Alm, Svenska Fotbollförbundet

Linda Birkedal, Naturskyddsföreningen

Staffan Bond, Hela Sverige ska leva

Åke Clason, Hushållningssällskapens förbund

Thomas Norrby, Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Victoria Sjöholm-Jansson, länsstyrelserna

Ewa Engdahl, Coompanion

Christer Hederberg, Leader